

<i>Sygn. akt</i>	<i>III AUa 507/13</i>
------------------	-----------------------

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **12 września 2013 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Bogumiła Burda (spr.)
	Sędziowie:	SSA Urszula Kocylowska SSA Ewa Madera
	Protokolant	st.sekr.sądowy Małgorzata Leniar

po rozpoznaniu w dniu **12 września 2013 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **B. Z.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o prawo do emerytury pomostowej

na skutek apelacji wnioskodawczyni

od wyroku **Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu**

z dnia **28 marca 2013 r.** sygn. akt **III U 1504/12**

oddala apelację

Sygn. akt III AUa 507/13

UZASADNIENIE

Decyzją z 30 października 2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił B. Z. ustalenia prawa do emerytury pomostowej, powołując się na ustalenia wskazujące na brak spełnienia wszystkich przesłanek warunkujących prawo do tak określonego świadczenia, wymienionych w art. 4 ustawy z 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237, poz. 1656).

Zakład wyjaśnił, że wnioskodawczyni przed dniem 1 stycznia 1999r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 powołanej ustawy lub art. 32 i 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W odwołaniu od powyższej decyzji skierowanym do Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Tarnobrzegu, B. Z. wniosła o jej zmianę poprzez przyznanie prawa do świadczenia.

W uzasadnieniu odwołania podniosła, że przedstawiła organowi rentowemu stosowne świadectwo pracy, potwierdzające wykonywanie przez nią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych przy monitorach ekranowych przez okres ponad 15 lat.

Przyznając fakt pozostawania w stosunku pracy wniosła równocześnie o „rozpoznanie jednej z przesłanek, na której rzekomym braku ZUS odmówił je prawa do emerytury”.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie z przyczyn, które legły u podstaw wydania zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Tarnobrzegu po rozpoznaniu sprawy wyrokiem z 28 marca 2013r. oddalił odwołanie.

Na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd Okręgowy ustalił, że w przebiegu zatrudnienia w Kopalni (...) w T. wnioskodawczyni kolejno zajmowała stanowiska: ogrodnika, górnika rozdzielcy, starszego referenta ds. osobowych i adaptacji zawodowej, starszego referenta ds. pracowniczych, samodzielnego referenta ds. pracowniczych, inspektora ds. pracowniczych w Zespole (...), starszego inspektora ds. pracowniczych i przez okres 1 miesiąca od 15 lipca do 15 sierpnia 2012r. aparatu (...) w Oddziale (...).

Nadto Sąd ustalił, że w okresach od 1 września 1984r. do 3 lutego 1994r. oraz od 1 sierpnia 1994r. do 31 grudnia 1998r. wnioskodawczyni wykonywała prace przy obsłudze elektronicznych monitorów ekranowych, a jej praca polegała na wprowadzaniu danych osobowych, płacowych i stanowiskowych do komputera. Oprócz pracy przy komputerze wnioskodawczyni zajmowała się również prowadzeniem dokumentacji papierowej.

Mając na uwadze tak zebrany materiał dowodowy, Sąd Okręgowy uznał, że nie dał on podstaw do ustalenia, że wnioskodawczyni spełniła wszystkie warunki, od których łącznego spełnienia prawo do emerytury pomostowej jest uzależnione.

Sąd ten bowiem stwierdził, że wnioskodawczyni nie udowodniła 15 lat pracy w szczególnych warunkach, pracując na stanowiskach starszego referenta, samodzielnego referenta i inspektora.

W podstawie prawnej rozstrzygnięcia obok przepisów ustawy z 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych, Sąd powołał art. 477¹⁴ § 1 kpc.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego złożyła B. Z..

Zarzucając:

- niezgodność ustaleń faktycznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, przez przyjęcie, że wnioskodawczyni nie przepracowała wymaganego ustawą o emeryturach pomostowych okresu w warunkach szczególnych,
- naruszenie art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych przez uwzględnienie pracy w warunkach szczególnych tylko do 30 grudnia 1998r.,

- naruszenie prawa procesowego przez oddalenie wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu informatyki lub elektroniki dla ustalenia rzeczywistego charakteru zatrudnienia,

Wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez przyznanie prawa do emerytury pomostowej, względnie jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu apelacji ponowiła argumenty podnoszone już w odwołaniu skierowanym do Sądu I instancji, twierdząc, że decydujące znaczenie w sprawie winno mieć przedstawione przez nią świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach i dodała, że z dniem 30 kwietnia 2013r. umowa o pracę została rozwiązana.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja B. Z. jest całkowicie niezasadniona i jako taka podlega oddaleniu.

Przede wszystkim stwierdzić należy, że żaden z podniesionych w apelacji zarzutów nie zasługuje na uwzględnienie.

Zasady nabywania uprawnień do emerytury pomostowej określone zostały między innymi w art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 1998r. o emeryturach pomostowych.

Zgodnie z powołanym przepisem prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5 – 12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5 – 9 i 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 powołanej wyżej ustawy prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy.

Z kolei według ust. 3 prace o szczególnym charakterze to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwości należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowi i życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się; wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy.

W okolicznościach rozpoznawanej sprawy ewentualne uprawnienia wnioskodawczyni do emerytury pomostowej należało rozważyć pod kątem spełnienia przesłanek wymienionych w powołanym wyżej przepisie, bez potrzeby posiłkowania się uregulowaniem zawartym w art. 49 powołanej ustawy (z uwagi na fakt, że wnioskodawczyni po

dniu 31 grudnia 2008r. przez okres jednego miesiąca wykonywała pracę w szczególnych warunkach wymienioną w załączniku do ustawy o emeryturach pomostowych).

Załączniki, o których mowa w art. 3 ustawy nie wymieniają jako pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze prac szczególnie obciążających narząd wzroku i wymagających precyzyjnego widzenia – w kartografii, montażu elementów wymagającego posługiwania się przyrządami optycznymi oraz przy obsłudze elektronicznych monitorów ekranowych.

W tej sytuacji należało sięgnąć do przepisów dotychczasowych określających nabywanie uprawnień do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym oraz określających prace kwalifikowane jako prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Te przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U Nr 8, poz. 43 ze zm.) raz przepisy resortowe wydane dla poszczególnych branż.

W wykazie A Dział XIV poz. 5 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. wymieniona jest praca, której wykonywanie przypisał wnioskodawczyni jej pracodawca w świadectwie pracy z 7 września 2012r.

W ocenie Sądu Apelacyjnego – mając na uwadze wyniki postępowania dowodowego – należy zaakceptować stanowisko Sądu I instancji, że zebrany w sprawie materiał dowodowy nie wskazuje na to, by skarżąca w spornych okresach, pracując na stanowiskach: starszy referent, samodzielny referent, inspektor i starszy inspektor wykonywała prace wymienione w Wykazie A Dział XIV poz. 5 tj. prace szczególnie obciążające narząd wzroku i wymagające precyzyjnego widzenia – przy obsłudze elektronicznych monitorów ekranowych.

Bez wymienionego zaś wyżej okresu – nawet przy zaliczeniu do okresu pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia wnioskodawczyni w Kopalni (...) S.A. od 15 lipca 2012r. do 15 sierpnia 2012r. przy pracach wewnątrz cystern, kotłów, a także zbiorników o bardzo małej kubaturze po substancjach niebezpiecznych (prace wymienione w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych) B. Z. nie legitymuje się okresem pracy w warunkach szczególnych co najmniej 15 lat.

Zeznania słuchanych w tej sprawie świadków oraz wnioskodawczyni jednoznacznie świadczą o tym, że komputer był jedynie zwykłym narzędziem pracy, które to narzędzie (jak dla setek tysięcy osób zatrudnionych na różnych stanowiskach) służyło jej do wykonywania części obowiązków związanych z zatrudnieniem w dziale kadr i w dziale ekonomicznym.

Nie zachodziła potrzeba zasięgnięcia w przedmiotowej sprawie opinii biegłego, a to z tego względu, że w ocenie Sądu Apelacyjnego praca wnioskodawczyni mogłaby być zakwalifikowana do pracy w warunkach szczególnych tylko przy założeniu, że sprowadzałyby się wyłącznie do obsługi komputera wyposażonego w monitor ekranowy, temu zaś przeczy cały zebrany w sprawie materiał dowodowy.

Z apelacji wnioskodawczyni wydaje się wynikać, że roszczenie swoje wywodzi z faktu uzyskania od pracodawcy świadectwa pracy w szczególnych warunkach.

Przypomnieć więc należy, że świadectwo pracy jest dokumentem prywatnym, podlegającym ocenie jak każdy inny dowód przedstawiany dla uzasadnienia konkretnego żądania.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że pracodawca wnioskodawczyni wystawił błędne, nie odpowiadające stanowi faktycznemu świadectwo pracy, stąd też pozbawione jest ono wiarygodności i mocy dowodowej i jako takie nie może stanowić podstawy istotnych dla sprawy ustaleń.

Trzeba zatem stanowczo stwierdzić, że w żadnym ze spornych okresów wnioskodawczyni, wbrew odmiennym twierdzeniom, nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach, stąd też Sąd Apelacyjny w swych rozważaniach

pomiął problem, czy w świetle przepisów ustawy o emeryturach pomostowych niezbędnym jest wykazanie 15 lat pracy w warunkach szczególnych do dnia 31 grudnia 1998r.

W świetle powyższych rozważań Sąd Apelacyjny ostatecznie wyrok tego Sądu oddalający odwołanie wnioskodawczyni od decyzji organu rentowego odmawiającej ustalenia prawa do emerytury pomostowej uznał za trafny i zgodny z prawem.

Z tych też względów orzeczono jak w sentencji stosownie do art. 385 kpc.

(...)

(...)

(...)